

СТРАТЕГИЯ

ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ ЗА ПЕРИОДА 2007г. - 2010г.

(приета с Решение № 520/21.12.2006г. от Общински съвет - Лясковец)

I. УВОД

Стратегията за развитие социалните услуги на територията на Община Лясковец е разработена в съответствие с изискванията на Закона за социалното подпомагане, Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане, Закона за закрила на детето, Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето, Закона за интеграция на хората с увреждания, Правилника за прилагането на Закона за интеграция на хората с увреждания и всички останали поднормативни документи. Стратегията е съобразена с разработените от правителството Планове за “Подобряване на положението на възрастните хора с увреждания, настанени в специализирани институции” и “Равните възможности за хората със специфични потребности и нужди”, както и с приоритетите, заложи в Общинския план за развитие, Общинската стратегия за закрила на детето и представлява инструмент за хармонизиране на местните законодателни инициативи с държавните изисквания за потребностите на жителите на общината от социални услуги.

В настоящата стратегия е направен анализ на демографските, икономическите и социалните фактори, действащи на територията на общината. Включени са основните приоритети в развитието на социалните услуги, както и съответните дейности и мерки, необходими за тяхното осъществяване. Стратегията съдържа описание на постигнатите резултати и възможностите за финансиране на развитието на социалните услуги.

Основните принципи, прилагани при разработването на стратегията са партньорство, откритост, доброволно участие на всички страни, въвличане на гражданското общество, съгласуване и реалистичност на поставените цели.

II. АНАЛИЗ И ОПИСАНИЕ НА СРЕДАТА

1. Демографски показатели

Към настоящият момент населението на Община Лясковец е 15067 души, което представлява около 5% от населението на областта. Разпределението на населението по населени места, както и по етнически състав е показано на следващата таблица:

Населени места	Население								
	Общо	В това число:				Самоопределен етнически състав			
		В трудоспособна възраст		Деца до 18 годишна възраст					
		Мъже	Жени	Общо	В т.ч. роми	Българи	Турци	Роми	Други
Община Лясковец	15 067	5 008	4 214	2 207	≈300	94.5%	2%	3%	0.5%
гр. Лясковец	9 336	3 207	2 884	1 467	≈120	94.97%	1.98%	2.7%	0.3%
с. Джулюница	2 198	498	681	265	-	100%	-	-	-
с. Козаревец	991	330	230	109	-	100%	-	-	-
с. Добри дял	1 179	369	296	346	≈180	68%	32%		-
с. Драгижево	735	226	159	92	-	100%	-	-	-
с. Мерданя	628	195	147	62	-	100%	-	-	-

Населението на общината, живеещо в града съставлява близо 62% от общия брой, а живеещите в селата са около 38%. Общата тенденция е към намаляване броя селското население, поради намалената раждаемост и отрицателния естествен и механичен прираст.

Естественият прираст на населението е отрицателен, но през последните години намалява в абсолютен размер. Механичният прираст също е отрицателен, като броят на заселванията и изселванията през последните години е приблизително еднакъв.

В сравнение със средните данни за страната, делът на подтрудоспособното население е под средното за страната, делът на трудоспособното население съответства на средното за страната, делът на населението в надтрудоспособна възраст е по-голям, което се дължи на намалената раждаемост и застаряването на населението.

2. Икономически показатели

Основен източник на доходи на населението в общината е работната заплата, следвана от доходите от пенсии и социалните помощи. Анализът на източниците на доходи показва, че броят на семействата със сравнително ниски доходи е голям. Почти целият размер на средствата се използва за задоволяване на основни жизнени потребности от храна, облекло, отопление и консумативи, като почти не се отделят средства за отпих, спорт и развлечения.

Определени категории от населението на общината получават социална закрила под формата на месечни, еднократни или целеви помощи.

Разпределението на подпомаганите лица и семейства е показано в следната таблица:

Месечно			Семейни добавки		Помощ за отглеждане на дете - майчинство	Мерки за закрила на деца	Интеграционни добавки на лица с ТЕЛК		Месечна помощ за деца по Закона за закрила на детето
Общо	в т.ч. в трудоспособен възраст	в т.ч. лица с увреждания (ТЕЛК)	Семейства	Деца			Общо	Деца	
290	219	24	1401	1912	51	45	710	62	11

Етническият състав на подпомаганите лица включва до голяма степен представители на ромското население. Причината за това е ниското ниво на образование, липсата на квалификация и недостатъчната мотивация за работа на представителите на малцинствата. В повечето случаи тяхната заетост е сезонна, а размерът на възнагражденията – по-нисък от средния размер за общината като цяло.

На територията на общината са регистрирани 611 лица с увреждания, разпределени както следва:

Общо		Нетрудоспособни лица							
Община	в т.ч. деца	50-70 %	71-90 %	71-100 %	с	с физически	в трудосп.	в	деца
		ТЕЛК	ТЕЛК	ТЕЛК	ментални увреждания	увреждания	възраст	надтруд. възраст	под 18г. възраст
611	29	23	429	159	76	535	119	463	29

Броят на чакащите потребители за настаняване в специализирани институции е общо 11 лица, като от тях осем лица са здрави, в надтрудоспособна възраст, а останалите 3 лица са в трудоспособна възраст, но с психични увреждания.

3. Описание на съществуващите социални услуги

В съответствие с изискванията на действащото законодателство, социалните услуги в Община Лясковец са насочени към подкрепа на подпомаганите лица за осъществяване на ежедневните им дейности на база на активната и целенасочена работа на специалистите от социалната сфера. В повечето случаи бенефициенти на социалните услуги са хора с увреждания, самотни хора в пенсионна възраст, деца с увреждания, деца в риск и др.

Предлаганите социални услуги включват услуги, оказвани в общността, като в общината няма разкрити услуги, предоставяни в специализирани институции.

Услугите, които към настоящия момент се предоставят в общността са следните:

3.1. Домашен социален патронаж

ДСП е социална услуга, насочена предимно към хората на пенсионна възраст, хората с увреждания, ветераните от войните и военноинвалидите. Дейността му се финансира от общинския бюджет и има капацитет от 80 места. Към момента се обслужват 83 абоната, като 4 от тях са ветерани от войните, а 22 лица - с увреждания. Разкритата услуга е обезпечена с необходимото оборудване и транспортни средства, отговарящи на нормативните изисквания.

- Домашен социален патронаж предлага следните видове услуги:
- доставяне по домовете на храна по диети, включително и диетична;
  - услуги по поддържане лична и битова хигиена;
  - пазаруване със средства на абонатите на необходими стоки и храни, плащане месечните такси и сметки за текущи разходи;
  - посредничество при извършване на административно-финансови и здравни и др. услуги;
  - съдействие за консултиране със социален, здравен, правен, административен характер и/или личен лекар;
  - поддържане социалните контакти и социалната комуникация на патронираните.

Към структурата на ДСП са включени следните звена:

- “Бюро за социални услуги”, което подпомага и извършва със средства на потребителите специфични социални, битови, административно-правни и др. услуги на нуждаещи се граждани от общината.
- “Център за младежки и социални дейности”, чиято работа е свързана с организирането на мероприятия за свободното време на децата и лица от различни възрасти, клубове към училища и организации от общината.
- Клубове на пенсионера, инвалида, ветераните от войните и запасните офицери. На територията на общината клубовете са девет, като седем от тях са клубове на пенсионера, а останалите два - на ветераните от войните, запасните офицери и сержанти и на инвалида. Всеки клуб развива дейност според спецификата и преназначението си, като едно от основните направления е художествената самодейност в която представителите на клубовете печелят множество общински и областни награди.
- Домашни помощници - предоставяната социална услуга се извършва от лица, назначени по НП’ОСПОЗ”, чиято работа е насочена към облекчаване на трудното положение на самотните и болни хора, нуждаещи се от постоянни грижи и помощ при задоволяване на ежедневните им потребности, към подпомагане и разширяване възможностите им да водят самостоятелен начин на живот. Социалните услуги, които се извършват са почистване на жилищата, битови услуги със средства на обслужваното лице, административни и др. услуги, помощ при общуването и поддържането на социални контакти, развлечения и занимания в дома или извън него.

3.2. Консултативен център за деца и семейства със социални проблеми

Центърът е социална услуга, която се финансира със средства от общинския бюджет и външни източници, като изпълнението на услугата е възложено на НПО, в съответствие с изискванията на Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане.

Основните целеви групи с които работи центъра са деца и семейства, живеещи в неравностойно социално положение във високорискови общности, деца с увреждания, деца с отклоняващо се поведение, застрашени или отпаднали от училище, деца, жертва на злоупотреби, насилие или експлоатация във или извън семейна среда, семейства, чиито деца ползват услугите на центъра по превенция на отпадане от училище, превенция на противообществените прояви, превенция на изоставянето, насилие, negliжиране, девиантно поведение и др. В центъра работят психолог и социален работник, които координират дейността си с представителите

на отдел “Социална закрила” - Лясковец, с членовете на МКБППМН, с представителите на общинска администрация, учебните заведения, неправителствения сектор и др. организации на територията на общината.

III. SWOT АНАЛИЗ

1. Силни страни

- наличие на политическа воля и желание за развитие на социалните услуги сред представителите на местната власт, на държавните структури, на неправителствения сектор и обществеността като цяло;
- съществуващ опит на администрацията като доставчик на социални услуги;
- наличие на организации на хората в пенсионна възраст и хората с увреждания;
- опит в децентрализацията на социалните услуги и предоставянето им за изпълнение на НПО;
- добра координация между общинска администрация, държавните структури и неправителствения сектор.

2. Слаби страни

- ограничени финансови ресурси на общинския бюджет;
- недостатъчен и/или амортизиран сграден фонд;
- недостиг на висококвалифицирани и опитни специалисти, работещи в социалната сфера
- ниска степен на информираност сред обществеността за възможностите и развитието на социалните услуги;
- липса на система за събиране и анализ на информацията относно необходимостта от разкриване на социални услуги.

3. Възможности

- познаване и използване на възможностите за финансиране на проекти в социалната сфера от външни източници;
- финансиране на социалните услуги под формата на делегирани държавни дейности;
- укрепване капацитета на администрацията и неправителствения сектор;
- наличие на добри практики и възможности за обмяна на опит в предоставянето на социални услуги;
- съвместна работа с представители на съседните общини и разработване на регионални проекти в социалната сфера;
- развитие на алтернативни форми за предоставяне на социални услуги;
- ремонт и/или реконструкция на съществуващия сграден фонд;
- разширяване на информационната база за развитие услугите.

4. Заплахи

- демографски фактори – отрицателен прираст, застаряване на населението, намалена раждаемост и др.;
- икономически фактори – нарастване броя на безработните, ниско ниво на образование и квалификация, увеличаване броя на жителите на общината в неравностойно социално положение;
- промени в нормативната база;

- трудности в развитието и укрепването на неправителствения сектор.

IV. СТРАТЕГИЧЕСКА ЧАСТ

1. Основна цел

Основна цел на стратегията е разработването на единна общинска политика в областта на социалните услуги, с цел подобряване на благосъстоянието и качеството на живот на представителите на рисковите социални групи, чрез развитие и разширяване на предоставяните социални услуги, повишаване на тяхното качество и ефективност, при отчитане спецификата на потребностите на местно ниво.

2. Приоритети и мерки, предвидени за тяхното изпълнение

2.1. Предоставяне на качествени и ефективни социални услуги

Мерките за изпълнение на приоритета включват:

- Подобряване състоянието на материално-техническата база:
  - ремонт и поддръжка на сграден фонд;
  - създаване на достъпна среда за хора с увреждания;
  - подмяна на обзавеждане;
  - осигуряване на съвременна техника и достъп до комуникации;
  - изграждане на бази от данни и системи за обработка на информацията;
- Укрепване на капацитета на доставчиците на социални услуги:
  - повишаване на квалификацията;
  - изграждане на система за оценка и стимулиране на персонала;
  - развитие на умения по управление на услугите;
  - изграждане на умения за работа в екип;
  - познания за нормативната база и промените в нея;
  - подобряване достъпа до информация;
  - разработване на проекти в социалната сфера;

2.2. Разширяване на съществуващите и разкриване на нови социални услуги в общността

Мерките за изпълнение на приоритета включват:

- Подобряване и развитие на услугите, които се предоставят в момента:
  - увеличаване броя на обслужваните лица;
  - увеличаване на персонала;
  - разширяване на дейностите и териториалния обхват;
- Разкриване на нови социални услуги
  - изграждане на Център за социална рехабилитация и интеграция;
  - разкриване на услугата “Социален асистент на хора с увреждания”;
  - разкриване на Дневен център за възрастни хора и хора с увреждания;
  - създаване на Обществена трапезария;
  - изграждане на Арт-терапевтичен център за деца и лица в психо-социален риск;
  - приемна грижа за деца в риск;
  - организиране на обществен социален пазар;
  - организиране на социално училище за деца и родители в риск.

2.3. Развитие на информационната среда и подобряване организацията на работа

Мерките за изпълнение на приоритета включват:

- Подобряване взаимодействието между представителите на местната власт, държавните институции, НПО и др. организации, работещи в социалната сфера;
- Проучване на потребностите на населението на общината от конкретни видове социални услуги, определяне на целевите групи и крайните бенефициенти;
- Подготовка на информация за осъществяваните дейности в социалната сфера и разпространението ѝ;
- Изграждане на мрежи.

V. ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ

1. Държавен бюджет - чрез делегирани дейности.
2. Общински бюджет.
3. Външни източници - средства от национални, европейски и др. фондове и организации, работещи в областта на социалните услуги.
4. Дарения, спонсорство, доброволен труд и др.

VI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на представителите на рисковите социални групи – възрастни хора и деца с увреждания, самотни възрастни хора, пенсионери, деца и семейства в риск.
2. Осъществяване на реална закрила, равен достъп и възможност за развитие на уязвими социални групи.
3. Повишаване на качеството и ефективността на предоставяните услуги.
4. Засилване на дейностите по превенция и реинтеграция на хората с увреждания.
5. Разширяване на обхвата на обгрижваните лица.
6. Подобряване на координацията между институциите.

VII. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ДОГОВОРНОСТИ

1. Община Лясковец

- координира действията по развитието на социалните услуги;
- предоставяне на подходящи помещения и сгради за разкриване на социални услуги;
- разработва проекти с цел осигуряване на финансиране от външни източници;
- управление и контрол при предоставяне изпълнението на социални услуги на неправителствени организации по реда на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане.

2. Дирекция “Социално подпомагане” – Горна Оряховица и Регионална дирекция “СП” – Велико Търново

- оценка на нуждите и необходимостта от разкриване на социални услуги;
- оценка на качеството на предлаганите социални услуги;
- мониторинг;
- разработване на проекти с цел осигуряване на финансиране от външни източници;

- разширяване на съществуващите и разработване на нови социални услуги на територията на общината;
- подготовка на мотивирани предложения за разкриване на социални услуги до Агенцията по социално подпомагане.

3. Дирекция “Бюро по труда” – Горна Оряховица

- съдействие за настаняване на работа;
- организиране на курсове за преквалификация;
- организиране на работа на рисковите групи от населението по програми на Агенцията по заетостта;
- разработване на проекти с цел осигуряване на финансиране от външни източници.

4. Неправителствени организации

- доставка на социални услуги;
- разработка на проекти в социалната сфера с цел финансиране от външни източници.

Настоящата стратегия е разработена от Дирекция “ИП, ХД, ОС и ОбО” при Община Лясковец и е съгласувана с всички отговорни институции, работещи в областта на социалните услуги.

Стратегията представлява отворен документ, който при необходимост може да се променя и/или актуализира по реда на неговото първоначално приемане.

Вярно с оригинала!

Председател на ОбС:

/В.Трайков/